

64. urodziny
**Klubu
Inteligencji
Katolickiej**

24.10.2020
godzina 19:00

- 15 edycja nagrody -
PONTIFICI
Budowniczemu
Mostów

kik
WARSZAWA
KLUB INTELIGENCJI KATOLICKIEJ

Nagroda PONTIFICI - Budowniczemu Mostów

Za zasługi w szerzeniu wartości dobra wspólnego,
dialogu i poświęcenia na rzecz bliźnich.

Transmisję online urodzin rozpoczniemy
24 października 2020 r.
o godzinie 19:00

Link do transmisji zostanie umieszczony na
stronie internetowej Klubu 23 października.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

Otwarcie uroczystości • Ogłoszenie PONTIFEXA 2020
Wręczenie Nagrody • Laudacja • Słowo Laureata

KAPITUŁĘ NAGRODY STANOWIĄ CZŁONKOWIE HONOROWI KLUBU INTELIGENCJI KATOLICKIEJ:

Halina Bortnowska, Izabela i Paweł Broszkowscy, Krzysztof Byrski,
Kazimierz Czapliński, Izabela Dzieduszycka, Stanisław Latek,
Anna i Krzysztof Łoskotowie, Anna Radziwiłłowa,
Paweł Rościszewski, Krystyna Sieroszevska, Krzysztof Śliwiński,
Jan Turnau, Zofia i Andrzej Wielowieyscy,
Stefan Wilkanowicz, Krzysztof Ziołkowski.

INFORMATOR KLUBOWY

2020 PAŹDZIERNIK-LISTOPAD

Szanowni Państwo, Drodzy Członkowie i Przyjaciele!

Walne Zebranie KIK wybrało we wrześniu nowy Zarząd i Komisję Rewizyjną Klubu. W imieniu własnym oraz wszystkich wybranych do pełnienia tych odpowiedzialnych i szacownych funkcji dziękuję za okazane zaufanie.

Za nami wymagające kilka miesięcy – zarówno w życiu każdej i każdego z nas, jak i w życiu Klubu, Kościoła, Polski i świata. Trochę o tym, co w tym czasie działo się w Klubie przeczytacie wewnątrz Informatora.

Dziś, u progu nowego, 65. roku pracy Klubu i na początku nowej kadencji Zarządu KIK jestem przekonany, że jako wspólnota Klubu Inteligencji Katolickiej powinniśmy podjąć głęboki namysł oraz co niemniej ważne, praktyczne, konkretne i wspólne działania ukierunkowane na najważniejsze wyzwania, jakie dziś stawia przed nami świat w wymiarze sacrum i profanum.

W grudniowym Informatorze podzielimy się z Wami konkretnymi planami i działaniami Zarządu na bliższy i dalszy czas pracy Klubu. Pamiętajmy jednak, że istotą działania Klubu jest bezpośrednio zaangażowanie i działanie nas samych, poszczególnych członków Klubu. Jesteśmy bowiem jako KIK stowarzyszeniem, a więc wspólnotą ludzi, nie instytucją czy fundacją o określonym jednym celu i modelu działania. Jako Zarząd chętnie wesprzemy zatem różnorodne inicjatywy wpisujące się w DNA Klubu.

Jednym ze sposobów umocnienia i integracji naszej KIK-owskiej wspólnoty jest świętowanie urodzin Klubu – to już 64! Z radością zapraszam więc 24 października na urodziny KIK-u, podczas których wręczymy po raz XV doroczną nagrodę „PONTIFICI – Budowniczym Mostów”. Członkowie Honorowi KIK stanowiący Kapitułę nagrody, po dogłębnym procesie wyłonienia laureata, podjęli jednomyślną decyzję o wyborze PONTIFEXA 2020.

W niedzielę 25 października o g. 9.30 zapraszam, także online, na wspólną rocznicową Mszę świętą, a w kolejne dni na inne spotkania o wymiarze formacyjnym.

W tym niezwykle wymagającym czasie dbajmy o siebie nawzajem, nośmy maseczki, zachowujmy dystans, dezynfekujmy ręce i kiedy to tylko możliwe zostańmy w domu.

Jakub Kiersnowski

URODZINY KIK

ORAZ WRĘCZENIE NAGRODY „PONTIFICI”

Sobota, 24 października, godzina 19.00, spotkanie online, transmisja na stronie KIK i na Facebooku.

Więcej informacji na s. 4.

MSZA ŚWIĘTA W INTENCJI KIK W 64. ROCZNICĘ URODZIN

Niedziela, 25 października, godzina 9:30, kościół św. Marcina.

Więcej informacji na s. 4.

ZRANIENI, ALE NIE OPUSZCZENI

Nabożeństwo modlitewne w intencji wszystkich zranych przemocą seksualną w Kościele

Piątek, 23 października, godzina 19.30, kościół św. Michała Archaniola, ul. Puławska 95.

Więcej informacji na s. 14.

O ENCYKLICE „FRATELLI TUTTI”

Rozmawiają Sebastian Duda oraz Magdalena Wolnik

Środa, 4 listopada, godzina 18:00, spotkanie online

Więcej informacji na s. 7.

NOBLE Z FIZYKI 2020

O wadze nagrodzonych w tym roku badań z dziedziny fizyki opowie Krzysztof Meissner

Środa, 18 listopada, godzina 18:00, spotkanie online

Więcej informacji na s. 7.

MSZA W ROCZNICĘ ŚMIERCI BP. BRONISŁAWA DEMBOWSKIEGO

Po Mszy odsłonięcie pamiątkowej tablicy

Piątek, 20 listopada, godzina 17:30, kościół św. Marcina

WIECZORYNKI KIK

Krótkie wykłady i pogadanki członków i przyjaciół KIK

Każdy piątek listopada o godzinie 21:00,

grupa Facebook KIK

DYŻURY SEKCJI I SPOTKANIA PREZYDIUM

Prezydium Zarządu KIK	Jan Murawski	WTOREK PO WCZEŚNIEJSZYM UMÓWIENIU	10.15 albo 18.00 22 827 39 39
Sekcja Rodzin	Karolina Bielecka-Komosa	PONIEDZIAŁEK WTOREK – CZWARTEK	15.00 – 21.00 13.00 – 18.00 sr@kik.waw.pl
Sekcja Współpracy z Katolikami na Wschodzie	Krystyna Engelking	PONIEDZIAŁEK	11.00 – 13.00
Sekcja Wschodnioeuropejska	Katarzyna Materkowska	ŚRODA	11.00 – 17.00 sw@kik.waw.pl
Klub Żeglarski Santa Maria	Zarząd Santa Marii	PO WCZEŚNIEJSZYM UMÓWIENIU	santamaria@kik.waw.pl

POZOSTAŁE SPOTKANIA**29.10 CZWARTEK**

godzina 18.00

SPOTKANIE EKUMENICZNE W KOŚCIELE ŚWIĘTEGO MARCINA

Kościół św. Marcina, ul. Piwna 9/11

**KLUB INTELIGENCJI
KATOLICKIEJ**

ul. Freta 20/24 A
00-227 Warszawa
www.kik.waw.pl

NIP: 526 000 16 02
Regon: 000770809
KRS: 0000034785

e-mail: kik@kik.waw.pl
tel. +48 22 827 39 39
fax +48 22 827 29 04

OBSŁUGA PRAWNA KLUBU

adw. Zofia Józefowicz-Paszewska

KLUB CZYNNY**PONIEDZIAŁEK – PIĄTEK** 10.00-17.00**WEEKENDY** po wcześniejszej rezerwacji**SEKRETARIAT****PONIEDZIAŁEK – PIĄTEK** 10.00-18.00**KSIĘGOWOŚĆ****WTOREK** 13.00-18.00**PONIEDZIAŁEK, ŚRODA- PIĄTEK** 10.00-15.00**NUMER KONTA BANKOWEGO: 15 1560 0013 2000 1706 4454 5708**

ŚP. HENRYK WUJEC – POŻEGNANIE

W sobotę 15 sierpnia 2020 roku w wieku 79 lat odszedł do Pana **Henryk Wujec**, działacz społeczny, polityk, członek opozycji demokratycznej czasów PRL, były poseł, przyjaciel wielu organizacji pozarządowych, wieloletni członek KIK a następnie Członek Honorowy naszego KIK-u i Kapituły Nagrody „Pontifici-Budownicemu Mostów”.

Łączymy się w żałobie z Najbliższymi śp. Henryka Wujca.

15 SIERPNIA 2020 ROKU
PAN POWOŁAŁ DO SIEBIE

+
śp.
Henryka Wujca

działacza społecznego, polityka, fizyka,
uczestnika opozycji demokratycznej w
okresie PRL, współpracownika Komitetu
Obrony Robotników, uczestnika głódówki
w 1977 r.

w kościele św. Marcina, członka władz NSZZ
"Solidarność", w stanie wojennym
internowanego, uczestnika obrad Okrągłego
Stołu, w III RP posła i doradcę prezydenta
Bronisława Komorowskiego, odznaczonego
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia
Polski oraz Krzyżem Komandorskim
z Gwiazdą tego orderu.

Wieloletniego członka Klubu Inteligencji
Katolickiej w Warszawie, Członka
Honorowego naszego KIK-u, członka
Kapituły Nagrody "Pontifici - Budownicemu
Mostów", chrześcijanina, Człowieka
pogodnego, dobrego, uczciwego, prawego
i skromnego. Przyjaciela wielu, przewodnika
kolejnych pokoleń.

Łączymy się w żałobie
z Żoną Zmarłego, Synem, Rodziną
i Przyjaciółmi.

Wieczny odpoczynek racz Mu dać Panie,
a światłość wiekuista niechaj Mu świeci.
Niech odpoczywa w pokoju.
Amen

*Żarząd i Przyjaciele
z Klubu Inteligencji Katolickiej
w Warszawie*

Na zakończenie Mszy pogrzebowej **Piotr Cywiński** w imieniu własnym i Klubu pożegnał śp. Henryka Wujca **słowami napisanym przez siebie wiersza:**

Do zobaczenia

*Kilka już krotnie proszony byłem,
By w takiej chwili słowo powiedzieć,
Zawsze się jakoś wywinąłem,
Sądząc, że w ciszy więcej zrozumieć,
Przyjdzie.*

*Henio by nie chciał, ręką by machnął,
Zmieniłby temat, zastoniłby sprawą,
Jemu bym jednak odmówić nie śmiał,
Ludce tym bardziej nie sprostam odmową.
Nie umiem.*

*Spowiedzią tutaj: mowa i słowa,
Samokrytyką i oskarżeniem,
Małości naszej jawna przestroga,
Nikt z nas nie był Heniem,
On był kompasem.*

*Mówiono o nim: mistrz społeczników
To błąd! O ludziach myślał, bez zadęcia,
Bardziej podobny do filantropów
Gdyby bogacze tego pojęcia
Nie zawłaszczyli.*

*Misją mu była świata naprawa
Tikkun olam, jak Starsi mawiali,
Najmniejszy problem? Już Henia sprawa!
Nie miał w tym trudzie żadnych rywali,
Takim go znali.*

*Uczciwy do granic tego, co ludzkie,
Tą uczciwością najtrudniejszą,
Co nie przed bliźnim wykazać się chce,
Ale przed Bogiem i samym sobą.
Nasz Henio.*

*Pokora, cichość, zdolność słuchania,
Mądrości, dobra codzienny wybór,
Przekonań swoich wielka odwaga,
W pomocy innym bezwzględny upór,
To pozostanie.*

*Zostanie uśmiech, to znamię wiary
Pogodnej twarzy, niewątpiącej,
Że prawda, dobro... te wielkie dary,
Zawsze zwyciężają. Czasami prędejszy,
Niekiedy później.*

*Całym swym życiem ślady nam wskazałeś,
Niczym ziarna rzucone na tę naszą glebę,
Bo w Bogu, w Panu, zaufałeś,
Aby dziś rzec: nie zawstydzilem się,
Na wieki.*

*W tym roku marny był deszcz Perseidów,
Co wie, kto zerkał nad horyzonty.
Dziwić się trudno woli niebiosów,
Że nie przyćmiły światła Twej gwiazdy.
Heniu kochany.*

Wspomnienie Henryka Wujca oraz słowa wygłoszone w trakcie uroczystości pogrzebowych na stronie 15.

MSZA ŚWIĘTA NA ROZPOCZĘCIE ROKU PRACY KIK

W niedzielę 4 października o godzinie 17.30 spotkaliśmy się w gronie KIK-owskiej wspólnoty na Mszy świętej w kościele św. Marcina przy ul. Piwnej. Modliliśmy się wspólnie za całe nasze środowisko, sekcje i inicjatywy naszego Klubu, kadry, wychowawców, młodzież, dzieci i rodziców. W homilii podczas Mszy, ks. Andrzej Gałka przywołał postać wspomnianego tego dnia św. Franciszka, dając go za wzór wszystkim myślącym o wejściu na drogę naprawy Kościoła.

64. URODZINY WARSZAWSKIEGO KLUBU INTELIGENCJI KATOLICKIEJ

W sobotę, 24 października będziemy obchodzili 64. urodziny naszego Klubu. Komu należy składać życzenia z tej okazji? Nam wszystkim! To święto wszystkich osób tworzących KIK, tych starszych pamiętających powstanie Klubu i tych najmłodszych, którzy myślą o wyjeździe na swój pierwszy obóz.

To dzięki zaangażowaniu i obecności wszystkich członków, przyjaciół i uczestników klubowych działań, w KIK-u powstają wciąż nowe, cenne inicjatywy, zawiązują się przyjaźnie, a nawet małżeństwa. Nasza wspólnota jest miejscem wymiany myśli i przestrzenią zaangażowania i formacji.

Jest się z czego cieszyć! Dlatego **w imieniu Zarządu KIK zapraszam wszystkich do wspólnego świętowania**

klubowych urodzin, które będziemy obchodzić w sobotę, 24 października od 19:00. Jak co roku podczas uroczystości będziemy wspominać najważniejsze wydarzenia mijającego roku i spoglądać na to, co może przynieść rok nadchodzący. Wręczymy też po raz 15. nagrodę „**PONTIFICI - Budownicemu Mostów**”.

Ze względu na wprowadzone przez rząd ograniczenia związane z gwałtownym wzrostem zachorowań na COVID-19 oraz włączeniem Warszawy do tzw. czerwonej strefy nie możemy Państwa zaprosić do siedziby Klubu na obchody urodzin KIK-u.

Zachęcamy natomiast do śledzenia transmisji na żywo z uroczystości wręczenia nagrody „PONTIFICI – Budownicemu Mostów”, którą przygotujemy specjalnie na tę wyjątkową okazję.

Link do transmisji udostępniony zostanie w piątek, 23 października na stronie KIK i w naszych mediach społecznościowych.

Msza święta z okazji urodzin KIK odbędzie się w niedzielę, 25 października o g. 9:30. w kościele św. Marcina. Msza będzie również transmitowana – transmisja audio, na stronie <http://piwna.caster.fm/>

Serdecznie zapraszam do wspólnego świętowania!

Jan Murawski, sekretarz KIK

WALNE ZEBRANIE SPRAWOZDAWCZO-WYBORCZE

W niedzielę 27 września 2020 roku członkowie zwyczajni warszawskiego KIK-u, zgodnie z zapisem Statutu KIK (§ 14 ust. 1), zebrali się w siedzibie Klubu na Sprawozdawczo-Wyborczym Walnym Zebraniu Klubu Inteligencji Katolickiej.

Ze względów sanitarnych Walne Zebranie było zorganizowane inaczej niż dotychczas. Żeby umożliwić obecność członkom zwyczajnym z zachowaniem dystansu społecznego obrady odbywały się równolegle na trzech piętrach budynku przy ul. Freta 20/24A. Zebranie było prowadzone na parterze skąd transmitowane było do pozostałych sal. Zebrani tam członkowie mogli bez przeszkód zabierać głos, zgłaszać wnioski i brać udział w głosowaniach. W tym roku zrezygnowano z wykładu wprowadzającego. Odbyła się natomiast Msza święta.

Po zatwierdzeniu protokołu z poprzedniego Walnego Zebrania omówione zostały, odpowiednio przez Sekretarza i Skarbnika Klubu, sprawozdania merytoryczne i finansowe poszerzone o dodatkowe informacje z okresu między majem a wrześniem, kiedy KIK funkcjonował bez Zarządu. Po sprawozdaniu i rekomendacji Komisji Rewizyjnej, Walne Zebranie przyjęło oba sprawozdania oraz udzieliło absolutorium ustępującemu Zarządowi Klubu. Z tekstem

sprawozdań można zapoznać się na stronie internetowej Klubu oraz w sekretariacie KIK.

Następnie odbyły się wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Ze względu na pandemię koronawirusa, głosowanie zostało wydłużone do czterech godzin. W tym czasie członkowie zwyczajni, którzy nie mogli bezpośrednio wziąć udziału w pierwszej części Zebrania, mogli dołączyć i oddać głos. Na podstawie głosowania wybrane zostały nowe władze KIK, które ukonstytuowały się w kolejnych dniach w składzie:

Zarząd KIK

Jakub Kiersnowski	– Prezes
Piotr Ciacek	– Wiceprezes
Joanna Świącicka	– Wiceprezes
Marta Titaniec	– Wiceprezes
Jan Murawski	– Sekretarz
Krzysztof Sawicki	– Skarbnik
Paweł Broszkowski	– Członek Prezydium
Aleksandra Brochocka	– Członek Zarządu
Jacek Cichocki	– Członek Zarządu
Piotr M. A. Cywiński	– Członek Zarządu
Maryna Czaplińska	– Członek Zarządu
Ignacy Dudkiewicz	– Członek Zarządu
Dominik Jaraczewski	– Członek Zarządu
Łukasz Rozdeicer	– Członek Zarządu
Krzysztof Ziołkowski	– Członek Zarządu

Komisja Rewizyjna

Izabella Bnińska	– Przewodnicząca
Sławomir Nałęcz	– Wiceprzewodniczący
Mateusz Luft	– Sekretarz
Piotr Bielecki	– Członek Komisji
Elżbieta Jaworska	– Członek Komisji

Podsumowując rok pracy Zarząd serdecznie dziękuje wszystkim, których praca, zaangażowanie, czas, inicjatywa i ofiarność przyczyniły się do dobrego funkcjonowania naszego Klubu. Przede wszystkim dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w pracę i działalność Sekcji i Zespołów klubowych za realizację bogatego programu Klubu w mijającym roku. Serdeczne podziękowania kierujemy do wszystkich młodych wychowawców i wolontariuszy, którzy poświęcając bezinteresownie swój

wolny czas, dobrą energię i wielkie serce, przyczyniają się w sposób nie do przecenienia do budowy naszej Klubowej wspólnoty. Dziękujemy za modlitewną obecność wszystkim siostram i księżom współpracującym ze wspólnotą Klubu. Przede wszystkim naszemu duszpasterzowi ks. Andrzejowi Gałce, ks. Tomkowi Łukasiukowi, ks. Piotrowi Markiewiczowi i ks. Grzegorzowi Michalczykowi. Dziękujemy za spotkania, rozmowy, Msze święte i wspólną modlitwę w kościele św. Marcina, w Laskach, podczas indywidualnych spotkań, rekolekcji, obozów i innych wyjazdów.

Dziękujemy także darczyńcom, sponsorom i ludziom dobrego serca, którzy w mijającym roku sprawozdawczym wsparli Klub duchowo, finansowo i w postaci konkretnych rzeczowych darowizn. Szczególne wyrazy uznania i podziękowania należą się wszystkim Członkom Klubu, którzy na bieżąco regulują swoje składki członkowskie oraz Przyjaciółom Klubu, którzy w mijającym roku wspierali Klub stałymi, systematycznymi darowiznami. Wsparcie to jest nieocenioną pomocą w codziennej pracy nad finansami Klubu.

Niezmiennie, ale z każdym rokiem z coraz większym uznaniem, z czego ogromnie się cieszymy, mamy niezliczone powody, aby dziękować pracownikom Klubu: Magdalenie Marzec, p. Ewie Mateckiej, Karolinie Bieleckiej-Komosie, Jerzemu Bidermanowi, Michałowi Buczkowi, Marcie Chrzastowskiej, Marysi Kazimierczyk, Michałowi Kulsowi, Witkowi Kunickiemu-Goldfingerowi, Kasi Materkowskiej, Marysi Piotrowskiej, Markowi Reyowi oraz Kubie Niewiadomskiemu za ich oddaną i jakże często ponadwymiarową pracę na rzecz Klubu i całej klubowej społeczności. Dziękujemy!

W imieniu Zarządu Klubu
Jan Murawski
Sekretarz

Zmiana w Statucie KIK

Decyzją Walnego § 25 Statutu otrzymał następujące brzmienie:

1. Zarząd Klubu i Komisja Rewizyjna wybierane są podczas Walnego sprawozdawczo-wyborczego Zebrania Klubu, które odbywa się co drugi rok w okresie od 1 kwietnia do 30 czerwca.
2. W sytuacji w której z przyczyn obiektywnie niezależnych od Zarządu Klubu Walne sprawozdawczo-wyborcze zebranie Klubu zostanie zorganizowane w innym terminie niż podano w ust. 1, nie później niż do końca roku kalendarzowego, w którym miało się odbyć, kadencja tak wybranych Zarządu i Komisji Rewizyjnej kończy się wraz z wyborem odpowiednio nowego Zarządu i nowej Komisji Rewizyjnej w trybie opisanym w ust. 1 powyżej.

NOWY ROK PRACY KIK

Informator Klubowy ukazuje się po raz pierwszy po blisko półrocznej przerwie spowodowanej najpierw zawieszeniem działalności KIK na początku pandemii, a następnie przerwą wakacyjną. Chciałbym podzielić się z Państwem wspomnieniem tego, co za nami oraz nadzieją na to, co nas czekać może w przyszłości.

Nie był to bynajmniej okres martwy, chociaż nie odbywały się wspólne spotkania, a wszystkie sekcje i inicjatywy ograniczyły swoje działania. Już w marcu i kwietniu Zarząd KIK był zmuszony dostosować funkcjonowanie Klubu do warunków sanitarnych i obostrzeń wprowadzonych przez państwo. Wobec braku możliwości zorganizowania Walnego Zebrania, trzeba było przygotować się prawnie i organizacyjnie do okresu, w którym KIK funkcjonował bez Zarządu, a który zakończył się dopiero w niedzielę 27 września 2020 r. Przyjęte rozwiązanie polegało na udzieleniu przez ustępujące władze Klubu pełnomocnictw do prowadzenia Klubu wszystkim członkom dotychczasowego Zarządu.

Należy docenić ważne działania podejmowane przez członków Klubu w tym okresie. Wielkim zadaniem było przeprowadzenie letnich obozów zapewniających bezpieczny wypoczynek uczestników na podstawie niejasnych i niewystarczających oficjalnych wytycznych. Szczególny podziw budziła zorganizowana i poważna współpraca wszystkich sekcji wychowawczych, dzięki której możliwe było określenie zasad organizacji wyjazdów, przejrzystych procedur bezpieczeństwa i jasnych poradników dla wychowawców. Budujące było odpowiedzialne podejście uczestników, wychowawców, rodziców i zarządów sekcji, którzy podejmowali ostateczną decyzję o organizacji i formie obozu. W efekcie odbyła się 1/3 zwyczajnej liczby wyjazdów, które odbyły się bez

żadnych poważnych incydentów. Szczegółowy opis wszystkich działań można przeczytać w sprawozdaniu Sekcji Rodzin.

Drugim ważnym działaniem członków Klubu była reakcja na niepokojące doniesienia z Białorusi. Fałszerstwo wyborcze reżimu Aleksandra Łukaszenki doprowadziło do masowych i bezprecedensowych protestów brutalnie tłumionych przez siły porządkowe. Sekcja Współpracy z Katolikami na Wschodzie jak i Sekcja Wschodnioeuropejska podjęły działania w celu zebrania jak najwięcej informacji o sytuacji na Białorusi oraz określenia jak można pomóc protestującym. Klub rękami sekcji współpracujących z Zarządem dalej działa wraz z wieloma innymi organizacjami pozarządowymi na rzecz zapewnienia wsparcia protestującym i wzmocnienia białoruskiego społeczeństwa obywatelskiego na przyszłość. Wydane zostały też apele do władz, polityków i wszystkich aktorów życia publicznego o zdecydowane działania na rzecz wsparcia Białorusinów. Sekcja Wschodnioeuropejska na łamach „Informatora” dokładnie opisują swoje działania.

Okres wakacyjny w Klubie zakończył się zorganizowanym 27 września Walnym Zebraniem, podczas którego zatwierdzone zostały sprawozdania merytoryczne i finansowe oraz wybrano nowe władze KIK.

U początku nowego roku pracy Klubu pojawia się pytanie o działanie naszego stowarzyszenia w warunkach pandemii?

Cechą trudnych czasów jest to, że skłaniają nas do szukania nowych, kreatywnych rozwiązań. Na pewno będziemy bardziej niż dotąd obecni w przestrzeni cyfrowej. Jestem przekonany, że ten okres będzie obfitował w wiele interesujących pomysłów, a KIK nie tylko nie będzie ograniczał swoich działań, ale je coraz bardziej rozwijał. Tego w każdym razie gorąco życzę i Państwu i sobie.

Na koniec warto wspomnieć o Mszy świętej inaugurującej rok pracy Klubu, która odbyła się 4 października. W swojej homilii ks. Andrzej Gałka przywołał postać wspomnianego tego dnia św. Franciszka z Asyżu, patrona ekologów, ruchów ekumenicznych, który realizował dzieło odnowy Kościoła. Wchodząc w nowy rok pracy Klubu pamiętajmy o tym wielkim świętym, który swoje dzieło zaczął od nawrócenia i życia Ewangelią.

Jan Murawski
Sekretarz KIK

ZMIANY W SEKRETARIACIE KIK

Pracę w sekretariacie Klubu zakończyła we wrześniu Agnieszka Starosielec, której dziękujemy za wspólnie przepracowany czas. Agnieszko, życzymy wszystkiego dobrego!

Z radością informujemy, że od początku października w Sekretariacie KIK rozpoczęły pracę Wanda Kaczor (od poniedziałku do czwartku) i Kasia Materkowska (w piątki). Wando, Kasiu, witamy na pokładzie!

Siedziba Klubu będzie dostępna od poniedziałku do piątku w godzinach 10:00-17:00. Jak zawsze można kontaktować się telefonicznie dzwoniąc na numer **22 827 39 39** lub pisząc na adres kik@kik.waw.pl.

NAGRODY NOBLA Z FIZYKI 2020

W tym roku Nagrody Nobla z Fizyki za badania i odkrycia na temat czarnych dziur otrzymali Roger Penrose, Andrea Ghez i Reinhard Genzel. O wadze prac nagrodzonych naukowców i o tym, co z tego dla nas wynika, opowie **prof. Krzysztof Meissner**, fizyk teoretyk, specjalista w zakresie cząstek elementarnych, członek zwyczajny KIK. Spotkanie odbędzie się w Internecie w środę, 18 listopada o godz. 18:00. Link do wydarzenia zostanie udostępnione na stronie KIK i w mediach społecznościowych 3 listopada.

Prezydium Zarządu KIK

NOWA ENCYKLIKA PAPIEŻA FRANCISZKA

4 listopada 2020

18:00

Encyklika Fratelli Tutti

O BRATERSTWIE I PRZYJAŹNI SPOŁECZNEJ

Porozmawiajmy o nowej encyklice Fratelli Tutti! W pierwszej części spotkania będziemy mogli usłyszeć komentarz **Magdalena Wolnik** ze wspólnoty Sant'Egidio oraz publicysty, teologa i filozofa dr. **Sebastiana Dudy**, członka redakcji „Więzi”. W drugiej części spotkania do rozmowy

w podgrupach zapraszamy wszystkich Państwa. Spotkanie odbędzie się w Internecie w środę, **4 listopada o 18:00**. Linki do wydarzenia zostaną udostępnione na stronie KIK i w mediach społecznościowych 3 listopada.

Prezydium Zarządu KIK

WIECZORYNKI KLUBOWE

W listopadzie chcielibyśmy wrócić do **cyklu wieczorynek KIK-owskich**, czyli krótkich internetowych spotkań z członkami i przyjaciółmi Klubu na interesujące lub ważne dla nich tematy. **Wieczorynki będą pojawiały się co tydzień w piątek o godzinie 21:00.**

Prezydium Zarządu KIK

MSZA ŚW. I TABLICA UPAMIĘTNIAJĄCA BP. BRONISŁAWA DEMBOWSKIEGO

Zachęcamy do finansowego wsparcia zbiórki na tablicę upamiętniającą wieloletniego duszpasterza KIK, śp. księdza biskupa Bronisława Dembowskiego. Wpłaty można dokonywać na konto:

Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża

14 1020 1013 0000 0502 0198 3246 tytuł wpłaty: **Tablica**.

Msza i odsłonięcie tablicy odbędą się w piątek, 20 listopada o 17:30 w kościele św. Marcina.

Prezydium Zarządu KIK

SEKCJA RODZIN

Obozy letnie

Tego lata Sekcja Rodzin zorganizowała 10 obozów stacjonarnych i wędrownych (pieszych, rowerowych i kajakowych), odbył się też kurs dla wychowawców w Wąpiersku. Dzieci i młodzież wypoczywały m. in. na Suwalszczyźnie, w Pieninach i na Podlasiu. Wszystkie obozy odbyły się w Polsce, obyło się bez wypadków i chorób. Podczas trwania obozów wychowawcy mieli kontakt telefoniczny z lekarzami, do których mogli dzwonić ze wszystkimi pytaniami o każdej porze - przy tej okazji bardzo dziękujemy naszym lekarzom za ich opiekę i wsparcie: Franciszkowi Grzegorzewskiemu, Łukaszowi Jankowskiemu i Marcinowi Możańskiemu.

Kolejny rok pracy SR

Mszą świętą w niedzielę 4 października w kościele św. Marcina o godzinie 17.30 rozpoczęliśmy kolejny rok pracy Klubu i Sekcji.

Mamy nadzieję, że grupy i plemiona będą mogły bezpiecznie się spotykać - w semestrze jesiennym będą to spotkania na powietrzu, nie odbędą się biwaki, być może w jakimś momencie trzeba będzie wrócić do spotkań online.

Nowe grupy Sekcji Rodzin

Wiosną planowaliśmy otwarcie aż trzech nowych grup dla 74 dzieci z roczników 2010, 2011 i 2012. Grupa nr 87 Melia nie zawiązała się jeszcze przed pandemią, spotykała się regularnie online i wyjechała na swój pierwszy obóz. Weekendowe spotkanie grupy nr 89 Dogonowie odbyło się na początku września, a grupa nr 88 ma się zawiązać w październiku. Bardzo cieszymy się z kolejnych grup, dziękujemy Kasi Zakroczymskiej, koordynatorom i wychowawcom za ich czas i pracę przy tworzeniu nowych grup, programów i wyjazdów. Dzieciom, wychowawcom i rodzicom życzymy wiele radości z bycia razem, przyjaźni i udanych spotkań i wyjazdów.

Harmonogram działań Sekcji Rodzin w roku 2020/2021

Poniżej kilka wydarzeń zaplanowanych na najbliższe miesiące. Szczegółowe informacje będziemy przysyłać drogą mailową, ale już teraz warto zapisać sobie kilka dat.

Październik 2020	
4 października, niedziela godz. 17.30	Msza św. KIK i SR: inauguracja nowego roku, podziękowania dla wychowawców kończących pracę w grupach i zbiórka „Dzień papieski”
9-11 października, piątek-niedziela	Rekolekcje dla wychowawców
10 października, niedziela	Msza św. KIK i SR
19 października, poniedziałek, godz. 19.00	Pierwsze spotkanie dla kandydatów do bierzmowania
24 października, sobota	Wręczenie nagrody Pontifici - Budowniczym Mostów
Listopad 2020	
7 listopada, sobota godz. 10.00	WALNE ZEBRANIE SR (data i miejsce zostaną potwierdzone wkrótce)
11 listopada, środa	Święto Niepodległości; odpust w kościele św. Marcina
15 listopada, niedziela 11.00	Msza św. KIK i SR
Grudzień 2020	
12 grudnia, sobota 10.00-15.00	Dzień skupienia dla rodziców w Laskach

Plemiona

Plemiona, które zawiązały się rok temu, będą kontynuować spotkania w semestrze jesiennym. Kolejne Plemiona dla młodszych dzieci planujemy utworzyć w 2021 roku – o szczegółach będziemy informować rodziców dzieci z odpowiednich roczników.

Zarząd SR

SEKCJA WSCHODNIOEUROPEJSKA

Od kilku miesięcy żyjemy w odmiennej rzeczywistości. Ograniczone są spotkania, wizyty, podróże, przedsięwzięcia. Ale nie oznacza to, że Sekcja Wschodnioeuropejska nie funkcjonuje. Część akcji musieliśmy odwołać, część przeformułować. Zrezygnowaliśmy z dorocznego wyjazdu na Kresy, ze zbiórki paczek dla rodaków na Wileńszczyźnie, ale sama akcja pomocy odbyła się. Zamiast robić paczki zebraliśmy środki pieniężne (razem 8 470 zł) i przekazaliśmy je naszym partnerom w Podbrzeziu i Glinciszkach. Z tych funduszy wileńscy wolontariusze kupili potrzebującym najważniejsze produkty. Wszystkim ofiarodawcom dziękujemy.

Podczas ubiegłorocznej wizyty w Podbrzeziu dowiedzieliśmy się, że do dwóch podwileńskich kościołów mają być sprowadzone relikwie Błogosławionej siostry Bogusławy Lament, a niestety parafia nie posiada żadnego wizerunku. Basia Kiełanowska i Zbyszek Tomczyk podjęli się zaradzić temu. Zbyszek przygotował obraz olejny, Basia napisała ikonę.

Uroczystość miała się odbyć podczas Niedzieli Palmowej, potem podczas odpustu 6 września. Niestety obydwa terminy okazały się z powodu pandemii niemożliwe do zrealizowania. Obrazy wciąż czekają.

Małgosia Słowik, którą część z nas zna z naszych kresowych wypraw i z akcji charytatywnej „Kaszka dla Malgaszka”, sama uszyła ponad 300 maseczek, które zostały przekazane bezdomnym i potrzebującym. Wielu członków Sekcji wspomagała Małgosię dostarczając jej materiały i nici. Bardzo dziękujemy

i Gosi i osobom wspomagającym ją.

Na sesję dla Liceum im. Kołosa z Mińska po raz drugi nie otrzymaliśmy wsparcia ze strony władz miasta, a pandemia definitywnie przekreśliła szansę na realizację tego projektu latem. Także ze względów pandemicznych (w Ukrainie poziom zakażeń to około 2,5 tys. nowych przypadków na dobę) oraz dotychczasowego finansowania nie mogliśmy również zrealizować kolonii dla dzieci z Ukrainy. Pracujemy nad alternatywnymi projektami dla tych środowisk. Jest szansa, że zrealizujemy je jeszcze w tym roku.

W sierpniu na Białorusi odbyły się wybory prezydenckie. Ogłoszony przez władze wynik nie miał nic wspólnego z faktycznym, co spowodowało niespotykane od lat protesty na ulicach miast. Oczywiście władza nie pozostała bezczynna. Tuż za naszą wschodnią granicą mamy do czynienia z niespotykaną przemocą i brutalnością stosowaną

przez Aleksandra Łukaszenkę wobec własnego społeczeństwa. Oczywiście Sekcja nie pozostała biernym obserwatorem tych dramatycznych wydarzeń. Jesteśmy w stałym kontakcie z naszymi białoruskimi partnerami, monitorujemy ich potrzeby, przygotowujemy program pomocy. Wspólnie z Zarządem Klubu przygotowaliśmy apel skierowany do wszystkich partii politycznych, organizacji społecznych i kościelnych, aby ponad wszelkimi podziałami, wspólnie podejmowali działania wspierające społeczeństwo na Białorusi. Napiliśmy list do wszystkich posłów, senatorów i naszych reprezentantów w Parlamencie Europejskim, aby utworzyli stałe rotacyjne dyżury parlamentarzystów w najważniejszych miastach Białorusi.

Byłoby to bardzo dobre i wiarygodne źródło informacji o sytuacji w tym kraju, a ich obecność stanowiłaby swoisty parasol bezpieczeństwa dla przyjmujących ich środowisk. Uczestniczymy w spotkaniach organizacji pozarządowych, które organizowane są w Fundacji Batorego oraz w biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Podczas tych spotkań omawiane są najważniejsze działania, jakie polskie NGO podejmują dla wsparcia społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi. Otrzymaliśmy prośbę z Parlamentu Europejskiego, aby na forum Komisji Rozwoju PE przedstawić oczekiwania polskich organizacji pozarządowych w stosunku do struktur europejskich w kwestiach pomocy dla Białorusi. Dokument i samo wystąpienie jest przygotowywane.

Rząd przeznaczył kilkadziesiąt milionów złotych na pomoc dla Białorusi. Część tych funduszy będzie dystrybuować Fundacja Solidarności Międzynarodowej. Przygotowujemy aplikacje do ogłoszonego konkursu.

Miejmy nadzieję, że nie dojdzie do eskalacji przemocy na Białorusi, ale musimy być na to przygotowani. Chcemy wykorzystać nasze doświadczenia zdobyte podczas wydarzeń na Ukrainie. Jak pamiętacie jednym z naszych działań było przyjmowanie w naszych domach osób rannych i kontuzjowanych po opuszczeniu przez nich szpitala, a przed powrotem do kraju. Był to czas badań kontrolnych i rekonwalescencji.

W związku z tym bardzo prosimy wszystkich, którzy w razie takiej potrzeby są gotowi przyjąć rannych o zgłaszanie się mailowo do naszej sekcji na adres sw@kik.waw.pl. Prosimy o opisanie swoich możliwości – czy możecie przyjąć jedną osobę czy dwie, czy będzie to osobny pokój itp. W zgłoszeniu prosimy także o podanie okolicy (nie musi być to dokładny adres) oraz numeru telefonu kontaktowego.

(Ilustracje: *Ikona Basi Kielanowskiej i obraz olejny Zbyszka Tomczyka z wizerunkami bł. s. Bogusławy Lament czekają na możliwość zawiezienia na Wileńszczyznę; Małgosia Słowik i jej ponad 300 maseczek*)

Marek Kielanowski, Katarzyna Materkowska

KLUB ŻEGLARSKI SANTA MARIA

Za nami bardzo nietypowy, a zarazem wyjątkowy sezon letni. Poniżej przedstawiamy, co się u nas dobrego działo, jakie mamy plany i wydarzenia przed nami.

Sezon letni

W połowie czerwca podjęliśmy ostateczną, bardzo trudną dla nas, decyzję o odwołaniu wszystkich obozów SM w 2020 roku.

Po weryfikacji wytycznych, kontaktach z sanepidami i kuratorium, z zarządami innych sekcji oraz spotkaniu z zarządem KIK zdecydowaliśmy o nie organizowaniu obozów w tym sezonie. Jednocześnie zaznaczyliśmy, że bardzo zależy nam na utrzymaniu aktywności działań w Santa Marii. I to się chyba udało. Zresztą sami oceńcie.

Pływanie dzieciaków w Wolicy

Mimo odwołanych obozów, udało się podczas 5 wakacyjnych weekendów zorganizować żeglowanie na Optymistach dla dzieci w wieku 8-12 lat.

Podczas 3 weekendów odwiedziły nas dzieci KIK-owskie. Cztery razy gościliśmy młodych uchodźców, podopiecznych Chlebem i Solą. Dwa razy żeglowały u nas dzieciaki z Warszawskiej Pragi, podopieczni Grupy Pedagogiki i Animacji Społecznej Praga-Północ.

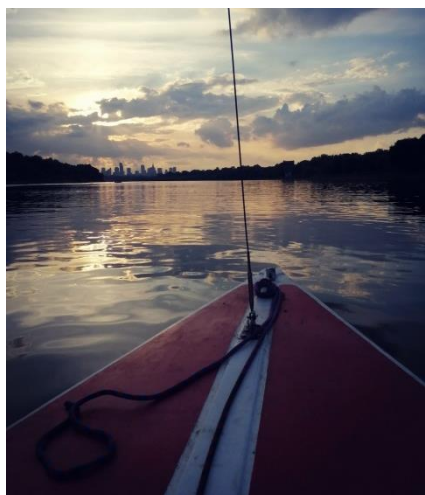
To były wyjątkowe weekendy! Pełne radości i iście wakacyjnego klimatu.

Bardzo dziękujemy wszystkim, w szczególności kadrze (ponad 20 osób!), która poświęciła swój czas, aby to mogło się wydarzyć.

Wakacyjne pływanie na Mazurach

W sierpniu i wrześniu nasze klubowe omegi Dziką Bomba i Perełka były zwodowane na Mazurach. Omegi były dostępne dla wszystkich zainteresowanych, którzy chcieli popływać po szlaku wielkich jezior. Dzięki zorganizowanej wyprawie Michała Grzejdziaka, a potem Tymka Hamana, udało się znaleźć również nowe miejsca i trasy dla naszych obozów na mazurach.

Cichy Wicher na Wiśle

Dzięki uprzejmości właścicieli Barki, nasza klubowa omega „Cichy Wicher” została przycumowana do końca września w centrum Warszawy! Z wielką przyjemnością użyliśmy ją nieodpłatnie członkom i sympatykom klubu, którzy dzielnie żeglowali po Wiśle. Nasz Cichy Wicher był też

jedyną Omegą.

Walne statutowe

W czwartek, 24 września 2020 odbyło się Walne uchwalające nowelizację statutu naszego Klubu. Informacje na temat aktualnego brzmienia statutu można znaleźć na naszej stronie internetowej - santa-maria.pl/statut.

Wolica na błysk

W weekend 12-13 września pracownicy przygotowaliśmy naszą siedzibę na nadchodzącą zimę. Dzięki pomocy naszych członków udało się wypełnić kontener śmieciami oraz oddać część rzeczy z naszego wyposażenia. Serdeczne podziękowania dla Zety, Tygrysa, Izy, Tymka, Tusi, Adamsa i Zacharego za pomoc w sprzątaniu naszej siedziby.

Podsumowanie naszej kadencji zarządu

To już ostatni raz, kiedy Zarząd naszej sekcji pisze do Państwa w Informatorze w aktualnym składzie. To była wyjątkowa kadencja, w której nasz klub żeglarski dynamicznie się rozwijał i podjął różne nowe inicjatywy.

W ciągu ostatnich dwóch lat udało się między innymi zorganizować obozy w Szwecji, wyjechać na rejsy sylwestrowe na południu Europy, współpracować z Chlebem i Solą i Sekcją Wschodnioeuropejską, aby wysłać ich podopiecznych na nasze obozy. Dziękujemy wszystkim, którzy pomogli i wspierali naszą sekcję. Do zobaczenia na wydarzeniach klubowych.

Zachary Milonas

MAGAZYN „KONTAKT”

W sobotę 19 września zorganizowaliśmy w Europejskim Centrum Solidarności zamknięte spotkanie dla nauczycielek i nauczycieli dotyczące tematu strajku z 2019 roku. Warsztat zatytułowany „Lekcje Oporu” został przeprowadzony przez Dorotę Ogródką, Igę Dziegielewską i Grażynę Kopeć ze Stowarzyszenia Pedagogów Teatru. Była to część procesu zbierania materiałów do spektaklu pod tym samym tytułem,

którego premiera odbędzie się w grudniu bieżącego roku w Warszawie, na który już teraz w imieniu naszym i Stowarzyszenia Pedagogów Teatru serdecznie zapraszamy.

Uczestniczki i uczestnicy warsztatu rozmawiali o znaczeniu strajku, dzielili się swoim doświadczeniem i zadawali pytania o to, co dalej z polską szkołą.

Tym wydarzeniem podsumowujemy ostatni numer Magazynu Kontakt zatytułowany „Samotność nauczycielek”, który poświęciliśmy edukacji.

Numer wydaliśmy w środku pandemii, na zakończenie tego najdziwniejszego roku szkolnego. Teraz, przy okazji nowego rozpoczęcia i powrotu (zobaczymy na jak długo!) do szkolnych ławek, intensywnie wracamy do tematów poruszonych w numerze, bo problemy polskiej szkoły nie zakończyły się wraz z kwarantanną.

Oprócz warsztatu w Gdańsku organizujemy także spotkania online wokół numeru. 3 września Justyna Drath (polonistka

z Liceum Chocimska) rozmawiała z Agnieszką Piwowarczyk-Tudek (polonistką z I SLO Raszyńska związaną z portalem E:mi – Edukacja: można inaczej) na temat tego, jak prestiż zawodu nauczycielskiego jest skorelowany z płcią. Nagranie ze spotkania pt. „Gender w szkole” można obejrzeć na naszym Facebooku:

www.facebook.com/events/2790944541185039

23 września również na naszej stronie facebookowej odbyło się kolejne spotkanie zatytułowane „Szkoła dla wszystkich! Jak zorganizować nauczanie dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”. Redaktorka Ludmiła Anannikova rozmawiała z Nauczycielką Roku 2019 Zytą Czechowską o tym, co warto zmienić w systemie, by dzieciom ze specjalnymi potrzebami uczyło się lepiej. Nagranie dostępne tutaj:

www.facebook.com/events/2706932526223811

Zachęcamy do śledzenia kolejnych wydarzeń związanych z podsumowywaniem naszego numeru „Samotność nauczycielek” i oczywiście do kupna numeru:

<https://sklep.magazynkontakt.pl/pl/p/Kontakt-432020-Samotnosc-nauczycielek/67>

Powoli kończymy prace nad kolejnym numerem, jeśli chcesz dostać go jako pierwszy(a) i taniej niż w sprzedaży detalicznej, koniecznie zamów prenumeratę – 4 numery za 60 zł.

Zamówić prenumeratę można osobiście w sekretariacie Klubu lub przez stronę:

<https://sklep.magazynkontakt.pl/pl/p/Prenumerata-zwykla/60>

Zakupienie prenumeraty to najlepszy sposób na wsparcie nas, a także sposób, by być na bieżąco z tym, czym się zajmujemy. Bardzo serdecznie zachęcamy!

Wanda Kaczor

MAM POMYSŁ 2020/2021

Zapraszamy młodzież w wieku szkolnym do konkursu

Ruszyła edycja jesienno-zimowa konkursu Mam Pomysł. Zapraszamy Was serdecznie. Zgłaszajcie się z własnymi pomysłami. Możecie zrealizować swój projekt, a my Wam w tym pomożemy. Uzyskacie od nas wsparcie, jakiego potrzebujecie. Dla nas miarą sukcesu są m.in. zdobyte przez Was doświadczenie, odkrycie wartości wolontariatu oraz kształtowanie wrażliwości i odpowiedzi na wyzwania świata, w którym żyjecie.

Czas od wiosny był dla wielu z Was szczególnie trudny. Nie mieliście codziennego kontaktu z rówieśnikami, albo ten kontakt był mocno ograniczony. Musieliście ograniczyć swoją aktywność. Pierwsze miesiące roku szkolnego,

to dla wielu z Was pierwsza możliwość spotkania się z Waszymi znajomymi i przyjaciółmi od początku pandemii. To czas powrotu do „normalności” z wszystkimi jej zaletami i wadami.

Ale jesteście bogatsi o nowe doświadczenia. Paradoxem pandemii jest fakt, że ona równocześnie nas od siebie oddala i do siebie przybliża. Z jednej strony musimy ograniczać kontakty, utrzymywać dystans społeczny i nosić maseczki w miejscach publicznych. Z drugiej jednak jesteśmy bardziej od siebie zależni, a to wymaga solidarności, poczucia współodpowiedzialności za naszych bliskich i osoby nam nieznane, których nigdy nie spotkamy. W metrze możemy zarazić osobę nam obcą, która może nieświadomie zarazić swoich rodziców w podeszłym wieku.

Świat, w którym żyjemy i przyjdzie nam żyć stawia przed nami wiele wyzwań, do których możemy zaliczyć pandemię i ochronę środowiska. Dzisiejsze czasy wymagają wrażliwości. Nie stać nas na obojętność i ignorancję. Dziś wszyscy jesteśmy sobie nawzajem potrzebni. Musimy kształtować, pielęgnować i rozwijać potrzebę i postawę współodpowiedzialności za tych, których spotykamy w życiu codziennym oraz środowisko w którym żyjemy i o które jesteśmy zobowiązani się troszczyć.

Mam Pomysł jest przestrzenią, gdzie pozwalamy Wam zmieniać Wasz codzienny świat. Możecie doświadczyć, że macie wpływ nie tylko na Wasze życie. Tutaj odkrywacie, że warto dostrzegać więcej niż własne potrzeby.

Odwiedźcie naszą stronę i znajdźcie nas na Facebooku:
<http://www.kik.waw.pl/projekty/mam-pomysl2/>
<https://www.facebook.com/mampomysl>

Jerzy Biderman

Projekt finansuje m. st. Warszawa
w ramach programu
„Aktywna warszawska młodzież”.

RODZINY ALEPPO

Wspieramy pogrążoną w kryzysie Syrię!

Od ponad roku wspieramy najuboższych mieszkańców Aleppo w ramach projektu „Rodziny Aleppo”. Współpracujemy z Parafią św. Franciszka z Asyżu. W chwili obecnej, dzięki wsparciu stałych darczyńców, pomagamy 13 syryjskim rodzinom. Przed wakacjami przelaliśmy naszym syryjskim partnerom 30 tysięcy złotych.

Syria, podobnie jak reszta świata, boryka się z pandemią COVID-19. Choroba niestety nie ominęła Parafii, z którą współpracujemy. Ojciec Ibrahim Alsabagh OFM – proboszcz poinformował nas niedawno o tym, że aż 4 jego współbraci zachorowało na COVID-19. Niestety dwóch z nich zmarło. Wysoki odsetek zarażenia jest widoczny również pośród pracowników parafii oraz rodzin, które parafia wspiera. Brak możliwości zrobienia testów, a więc niepewność co do zakażenia, brak szpitali, lekarstw, personelu lekarzy i

pielęgniarek. Brak ekspertów w terenie i osób zdolnych pouczyć ludzi, co mają robić, a czego nie. Brak przepisów, które kierują zachowaniem i działaniem sprawiają, że ludność lokalna doświadcza konsekwencji pandemii w dużo większym stopniu niż my w Polsce. Proboszcz Parafii św. Franciszka z Asyżu relacjonuje, że w szczytowym momencie pandemii przez kilka dni codziennie grzebał dziesięciu chrześcijan zmarłych z powodu wirusa.

Przez ostatnie miesiące aż do chwili obecnej pandemia łączy się z niezwykle wysoką temperaturą 47 stopni. W tym samym czasie w całym mieście nie ma oleju napędowego dla generatorów prądotwórczych i nie ma prądu przez wiele godzin dziennie. Od pierwszego tygodnia września, z powodu sankcji, w mieście jest bardzo mało paliwa. Wczoraj przed stacjami paliw ustawiają się kolejki samochodów. Rano stacje paliw rozdzielają niewielkie ilości paliwa, którymi dysponują. Kierowcy, którym udaje się kupić choć trochę paliwa mogą danego dnia dojechać do pracy. Brak oleju napędowego ma bardzo poważne konsekwencje dla przemysłu spożywczego, w tym produkcji chleba. Przed piekarniami codziennie, od wczesnych godzin porannych, widać bardzo długie kolejki, nawet setki ludzi stłoczonych jeden na drugim, aby kupić chleb.

Poza tym życie jest nadal bardzo drogie, w niewyobrażalny i „nierealny” sposób, a ludzie coraz bardziej biednieją z powodu ciągle pogłębiającej się przepaści między wyngrodzeniem a wydatkami. Nawet potrzeby medyczne, przy braku jakiegokolwiek ubezpieczenia, stają się coraz większe i droższe. Ojciec Ibrahim opisuje historię ludzi dotkniętych Covid-19, którzy musieli sprzedać swoje mieszkania tylko po to, aby móc zapłacić za kilka dni intensywnej terapii w prywatnej klinice. Nie tylko leki, ale także badania lekarskie, analizy krwi kosztują prawie połowę pensji pracownika, a wymaz (test na koronawirusa) kosztuje trzykrotną średnią pensję. Wiele rodzin, których nie stać na hospitalizację, żyje i powraca do zdrowia tylko dzięki interwencji Kościoła.

Parafia kontynuuje duchowe towarzyszenie swojemu ludowi, w sposób osobisty i wspólnotowy, używając środków telekomunikacji i spędzając wiele godzin dziennie, aby telefonować do wszystkich rodzin pytając o ich sytuację. Oprócz tego wsparcia kontynuuje również wsparcie materialne, realizowane w ramach wielu projektów, w tym projektu „Rodziny Aleppo”, w ramach którego zapewnia pomoc żywnościową, pokrycie potrzeb zdrowotnych (w czasie kryzysu Covid

uruchomiła projekt pełnego pokrycia wszystkich wydatków), wsparcie w konkretnych przypadkach (osoby z różnymi rodzajami niepełnosprawności), pieluchy dla niemowląt, pieluchy dla osób starszych, ubranka dla niemowląt, pomoc w zakupie mazutu do ogrzewania na nadchodzącą zimę, comiesięczne wsparcie szkolne, remont zniszczonych domów, projekty mikrokredytowe, wsparcie nowożeńców.

Pomoc najbardziej potrzebującym mieszkańcom Aleppo nie byłaby możliwa gdyby nie wsparcie darczyńców, również tych z Polski. Serdecznie dziękujemy za wszystkie wpłaty w ramach projektu „Rodziny Aleppo”.

Wszystkie osoby pragnące dołączyć do grona naszych stałych darczyńców poprzez wsparcie konkretnej rodziny zachęcamy do kontaktu z koordynatorką projektu Moniką Grzelak – monika.grzelak@kik.waw.pl

Jednorazowych wpłat można dokonywać na nasze konto w Getin Noble Bank :

96 1560 0013 2000 1706 4454 5705

Tytuł wpłaty: „darowizna na cele statutowe – Rodziny Aleppo”.

Monika Grzelak
koordynatorka projektów humanitarnych KIK

KIK W IRACKIM KURDYSTANIE

Od ponad 2 lat jesteśmy obecni w Irackim Kurdystanie, w którym we współpracy z organizacją STEP IN zapewniamy podstawową pomoc medyczną uchodźcom, przesiedlonym wewnątrz (IDPs) oraz społeczności lokalnej.

Od kwietnia do połowy września 2020 roku, pomimo trudności związanych z wybuchem pandemii COVID-19, udało nam się przeprowadzić 4618 konsultacji lekarskich w klinice w obozie Dawoodia. Lekarze przygotowali i przeszkolili Community Health Workers, którzy w sumie przeprowadzili cztery kampanie edukacyjne. Dotyczyły one prewencji i leczenia świerzbu, szkodliwych konsekwencji palenia papierosów, wrodzonej choroby zwanej fenylketonuria oraz badania przesiewowe dorosłej populacji obozu pod kątem nadciśnienia i cukrzycy. W sierpniu, z powodu zachorowania jednego z pracowników placówki na COVID-19 i wynikającej z tego samo-izolacji wszystkich członków zespołu, działania

projektowe zostały zredukowane do dyżurów pielęgniarzy. Wszystkich pracowników przetestowano pod kątem COVID-19 i po 14 dniach zespół wrócił do normalnego trybu pracy. Kilka dni później w obozie potwierdzono przypadek COVID-19 u jednego z mieszkańców. Departament zdrowia przeprowadził testy wśród mieszkańców obozu. Szczęśliwie nie stwierdzono kolejnych przypadków COVID-19.

Klinika mobilna, operująca do końca sierpnia, działała w trybie zdalnym. Kierując się dokumentacją medyczną pacjentów przewlekłe chorych lekarze przygotowywali recepty a pielęgniarz dostarczał leki pacjentom.

W sierpniu przeprowadzono także ostatnie z czterech szkoleń dla pracowników organizacji partnerskiej. Tematy poprzednich trzech szkoleń: Pierwsza Pomoc Psychologiczna, Pierwsza Pomoc (medyczna), Choroby zakaźne. Ostatnie szkolenie dotyczyło zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym z jakimi mogą się spotkać pracownicy zapewniający podstawową i specjalistyczną opiekę medyczną. Szkolenie było przeprowadzone on-line przez norweskie specjalistki z doświadczeniem pracy wśród mniejszości Jazydów.

Projekt „Wsparcie fizjoterapeutyczne oraz usługi medyczne w reonie Dohuku i Erbilu w Irackim Kurdystanie dla IDPs, uchodźców i społeczności lokalnej” jest współfinansowany w ramach programu polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Monika Grzelak
koordynatorka projektów
humanitarnych KIK

MODLITWA ZA ZRANIONYCH W KOŚCIELE

Członkowie Inicjatywy „Zranieni w Kościele” zapraszają na specjalną nabożeństwo modlitewne za wszystkich zranionych przemocą seksualną w Kościele. Nabożeństwo odbędzie się **23 października o godzinie 19.30 w warszawskim kościele św. Michała Archaniola przy ulicy Puławskiej 95**. Po zakończeniu nabożeństwa zapraszamy na spotkanie z członkami Inicjatywy.

Inicjatywa „Zranieni w Kościele” to telefon zaufania i profesjonalne, katolickie środowisko wsparcia dla osób dotkniętych przemocą seksualną oraz innymi formami przemocy w Kościele. Kontakt telefoniczny przeznaczony jest dla osób, które doświadczyły wykorzystywania seksualnego oraz ich najbliższych. Inicjatywa powstała i trwa dzięki współpracy warszawskiego KIK-u, Laboratorium „Więzi” i Fundacji Pomocy Psychologicznej pracownia Dialogu. Niezależną inicjatywę tworzą świeccy katolicy zatroskani o bliźnich skrzywdzonych przez przedstawicieli Kościoła/

W każdy **wtorek między 19:00 a 22:00** pod numerem telefonu **800 280 900** dyżurują psychoterapeutki i wspierający ich asystenci. Osoba dzwoniąca może być pewna, że rozmowa będzie anonimowa, bezpłatna, cierpliwa, dyskretna i prowadzona w profesjonalny sposób. Proponujemy – w zależności od potrzeby – fachową pomoc prawną, psychologiczną, duszpasterską.

KIK WSPIERA! POMAGAMY KLUBOWYM SENIOROM

Wszystko wskazuje na to, że pandemia COVID-19 zostanie z nami jeszcze przez miesiące. Ta sytuacja sprawia, że jako członkowie KIK na nowo przypominamy sobie znaczenie, sens i rolę naszej wspólnoty, którą tworzymy. Są wśród nas i w naszym otoczeniu osoby starsze, z najwyższej grupy ryzyka, które szczególnie potrzebują wsparcia, a okres kwarantanny jest dla nich najbardziej dotkliwy. Specjalnie z myślą o nich młodzi członkowie Klubu Inteligencji Katolickiej zorganizowali skoordynowaną pomoc.

Bardzo prosimy o:

- informację o chęci włączenia się w niesienie pomocy,
- zgłaszanie się osób potrzebujących wsparcia lub wskazanie informacji o takich osobach.

W trakcie wiosennej fazy pandemii COVID-19 wolontariusze dzwonili do wielu naszych klubowych przyjaciół, seniorów i członków KIK-owskiej społeczności. Wiemy jednak, że sami nie dotrzemy do wszystkich, którzy mogą potrzebować pomocy i naszej uwagi.

Myślmy o wsparciu w robieniu zakupów; rozmowach/czytaniu; pomocy technicznej przy obsłudze komputera i komunikatorów; dostarczaniu informacji np. o Mszach transmitowanych przez środki masowego przekazu oraz w internecie; spacerach – wyjście np. do przychodni; oraz innych aktywnościach, które okażą się konieczne.

Zapraszamy na grupę na Facebooku, w której koordynujemy nasze działania, dzielimy się zadaniami i rozmawiamy o tym, jak możemy skutecznie pomagać.
<https://www.facebook.com/groups/569806150299523/>

Zgłoszenia można kierować także na adres mailowy: wsparcie@kik.waw.pl lub pod numer telefonu: 22 827 39 39

SZeW,
czyli **Skuteczny Zespół Wsparcia.**

ŚP. HENRYK WUJEC UROCZYSTOŚCI POGRZEBOWE I WSPOMNIENIA

Uroczystości pogrzebowe śp. Henryka Wujca

24 sierpnia Mszą świętą koncelebrowaną w warszawskiej Świątyni Opatrzności Bożej pożegnaliśmy Henryka Wujca – działacza społecznego i polityka, posła, ministra i doradcę Prezydenta RP, wieloletniego Członka KIK-owskiej społeczności, Członka Honorowego warszawskiego KIK-u, Człowieka dobrego, pogodnego, prawego.

W trakcie Mszy świętej, której przewodniczył ksiądz kardynał Kazimierz Nycz, a homilię wygłosił o. Tomasz Dośtatni OP, Joanna Świącicka i Jakub Kiersnowski, jako przedstawiciele KIK-u, przygotowali i odczytali **modlitwę wiernych**:

Żegnając naszego Przyjaciela chcemy modlić się o to, co było Mu zawsze bliskie:

1. Módlmy się za papieża Franciszka, wszystkich biskupów i prezbiterów, by przez świadectwo własnego życia potrafili przekazywać każdemu człowiekowi prawdziwy sens Ewangelii. Dopomóż nam, by cudowna wiadomość o braterstwie wszystkich ludzi zmieniła nasz stosunek do tych, których nazywamy innymi.

Ciebie prosimy...

2. Prosimy Cię Boże o mądrość i wzajemne zrozumienie w budowaniu wspólnoty Kościoła i naszego społeczeństwa. Pomóż zasypywać bolesne podziały i daj nam wszystkim siłę do działania dla wspólnego dobra. Otwórz nam serca abyśmy potrafili dostrzec belkę we własnym oku, nim zaczniemy szukać drzazgi w oku drugiego człowieka.

Ciebie prosimy...

3. Skuteczna pomoc jest trudną sztuką, która potrzebuje Twojego, Panie, natchnienia i człowieka gotowego być narzędziem w Twoich rękach. Módlmy się za społecznicy i społeczników, za ludzi, którzy bezinteresownie

działają wśród naszych braci cierpiących głód, nędzę, niewolę. Daj im, Panie, siłę działania i nadzieję, że ich ciężka praca przyniesie owoce.

Ciebie prosimy...

4. Boże, prosimy cię za cały świat, za wszystkie miejsca, w których człowiekiem gardzi człowiek, za tak bliską sercu Henryka Białoruś, aby bez rozlewu krwi stawały się miejscami przyjaznymi dla mieszkańców.

Ciebie prosimy...

5. Módlmy się za lekarzy, pielęgniarki, ratowników i techników medycznych, za cały personel służby zdrowia, którzy często z narażeniem własnego zdrowia walczą o nasze zdrowie i życie. Prosimy Cię, Panie, obdarz ich darem mądrości i wytrwałości, a nas, ich przyszłych pacjentów, darem roztropności i szacunku wobec własnego ciała.

Ciebie prosimy...

6. Módlmy się za rządzących, by pamiętali, że celem ich działania jest budowanie dobra wszystkich obywateli. Daj, Panie, rządzącym mądrość i odwagę, by podejmowane przez nich decyzje owocowały dobrem wspólnym tak dziś, jak i w przyszłości.

Ciebie prosimy...

7. Boże, Panie życia i śmierci, prosimy Cię za Henryka, którego wezwałeś przed Swoje oblicze, daj mu pić ze źródła wody żywej, przyjmij Go i wszystkich zmarłych z jego rodziny do swojego Królestwa.

Ciebie prosimy...

8. Módlmy się za nas samych, abyśmy w chwilach słabości i zwątpienia nigdy nie tracili nadziei, że Ty jesteś z nami i że zło można tylko dobrem zwyciężyć. Naucz nas doceniać i cieszyć się z dobra, które otrzymujemy oraz dzielić się z innymi tym, co nam samym udało się osiągnąć.

Ciebie prosimy...

Henryk Wujec spoczął w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Wojskowym na warszawskich Powązkach. W trakcie uroczystości **słowo pożegnania wygłosił także Jakub Wygnański**:

„To niełatwe mówić po tak wielu znamienitych osobach. I trudno powiedzieć krótko o kimś tak ważnym dla nas i dla mnie osobiście. Ale jestem ostatni i wszyscy już są już niecierpliwi, więc się postaram mówić krótko.

Był mi nie tylko znajomym. Nie tylko szefem, nie tylko nauczycielem, ale i mistrzem. Był też autorytetem a zatem kimś, przed kim nie chciałem się wstydzić. Dobrze mieć takie osoby, bo to ułatwia nawigację. I o tym będę mówił.

Najpierw nie było to takie trudne, bo nosiłem torbę za Wujcem. Wystarczyło chodzić za nim. Czasem biegać, bo on biegał. Byłem trochę adiutantem, kimś w rodzaju sekretarza – sekretarza. Nie byle jakiego sekretarza! Gdyby komuniści mieli takich sekretarzy jak Henryk,

to historia mogłaby potoczyć się całkiem inaczej. Ale na szczęście był po naszej stronie.

Henryk był tytanem pracy i mistrzem organizacji. Miał wrodzony talent. Jakąś mieszaninę chłopskiego uporu i sprytu. Był jednocześnie Henrykiem i Heniem – cudownym stopem tego, co super twarde, niemożliwe do zdarzenia i do zatrzymania z tym co miękkie, łagodne. Był wyposażony w bardzo wrażliwą, odporną na zakłócenia – bo wewnętrzną – nawigację. Miał coś w sobie z pszczoły nie tylko ze względu na pracowitość, ale zmysł kierunku. Nie ma co ukrywać, że potrafił też budować zespół, rozdawać robotę i otaczać się jakże utalentowanymi i dobrze zapowiadającymi się ludźmi. Jak ja...

Ale to nie to było sekretem jego siły. Otóż dysponował też czymś, o czym koniecznie trzeba dziś powiedzieć. Był jednym z tych szczęśliwców, którzy mają zdwojoną moc – hybrydowy napęd, drugie ogniwo – czyli Ludkę. Cóż to za para. Dziewczyna z miasta – chłopak ze wsi. Katolik – Żydówka. Dodałbym jeszcze paląca i niepaląca, ale to czasy dawno zamierzchłe. Choć pewnie wielu z nas chciałoby teraz sobie zapalić... Ja z pewnością.

Był jednocześnie konserwatywny i progresywny. Był lewicowy i prawicowy zarazem. Dla niego kategorią znacznie ważniejszą – azymutem – była prawość i nieprawość. Był tam, gdzie dzieje się krzywda. Tam prowadziła go owa wewnętrzna nawigacja. Prowadziła – trzeba rozumieć dosłownie. W czasach KOR-u do mieszkań pobitych robotników, do represjonowanych, do potrzebujących. Był tam, gdzie powinien być i gotów był za to płacić.

Pokazywał, że wolność jest zadaniem a nie usprawiedliwieniem, które zwalnia ze zobowiązań. Że równość... to obrona przypisanej każdemu z nas godności, a nie postulat, którego istotą są roszczenia. Że solidarność to nie znaczek. Wiedział, że braterstwo należy rozumieć ponadplemiennie, a zatem w sposób, który raczej chroni przed bratobójstwem, niż może do niego zachęcać.

Wierzył i rozumiał, że Prawda istnieje naprawdę – transcendentnie, że jest czymś więcej niż sumą interpretacji. Nie jest moja lub Twoja i nie leży pośrodku. Że trzeba jej szukać i że to jest wysiłek, że trzeba jej bronić, a nie używać jako broni.

Był człowiekiem spotkania i dialogu. Szanował adwersarzy. Nie unieważniał ich. Nigdy nie usłyszałem od niego słów pogardy o innych. Był pacyfistą w najgłębszym rozumieniu tego słowa.

Pokazał, że wiara domaga się świadectwa i że bez tego jest martwa, że bardziej niż sprawiedliwości domaga się miłosierdzia, że nie jest wojennym sztandarem, ale miejscem spotkania.

Wreszcie, że można być patriotą, synem polskiej ziemi, a w jego przypadku to jest prawie dosłowne, i troszczyć się o sąsiadów, dobrze im życzyć i wspierać ich w potrzebie. Że patriotyzm to nie deklamacje, ale codzienny wysiłek, to także szukanie prawdy o nas samych – kompletnej ze wszystkim co wzniosłe i wszystkim co trudne.

Tak, to wszystko nam pokazywał. On tego nie nauczał, on nie pouczał. Nie napisał swoich „rozważań o Polsce”. Dawał świadectwo. Praktykował. Wiedział, że moralizowanie nie czyni ludzi moralnymi. Jest martwe jak wiara bez uczynków. Był w tym rzadki i dlatego tak cenny.

Zakończę anegdotą – mogłoby być i setki, ale wybiorę tę jedną.

Jak już mówiłem, byłem sekretarzem Henryka i oczywiście jak to bywa z takimi osobami – miałem sposoby na swojego szefa. Czasem naprawdę potrzebowałem, żeby znalazł czas dla mnie... Miałem na to patent. Patent „na długopis”.

Jak wiecie, Henryk jako sekretarz miał do czynienia z sekretarskimi przedmiotami – nie tylko papierami, ale i długopisami.... Miał bardzo dużo takich długopisów, a właściwie długopisików... No takich BIC czy coś w tym rodzaju. Zawsze miał ich sporo i zawsze dbał, żeby ich nie stracić... ani jednego.

No więc opierałem mój fortel na tej jego „słabości” do długopisów. Kiedy chciałem go wyciągnąć na korytarz przed biuro OKP na Wiejskiej (był posłem I kadencji i oczywiście Sekretarzem OKP.) No więc wtedy, kiedy miałem do niego sprawę na osobności, wchodziłem pod jakimś pretekstem do jego pokoju i spośród wręcz geologicznych złóż papieru, które miał na biurku (wszystkie bardzo potrzebne), zabierałem jeden z wielu leżących tam długopisów. Nie żadne pióro, ale taki jak ten, który mam tu ze sobą. Później siadałem na ławeczce na korytarzu i mogłem być pewien, że nie minie kwadrans a pojawi się Heniek z pytaniem: „Kuba, czy nie wzięłeś mojego długopisu”? I już miałem go na chwilę tylko dla siebie.

Ten patent już nie zadziała. Już nie. Już nie ma go jak wyciągnąć na korytarz. To niemożliwe... i to tak boli.

Ale ta historia tu się nie kończy – nie musi się skończyć. Henryk zostawia nam jakiś rodzaj testamentu. Zrobił dla nas tak wiele. Chyba nie chce nic w zamian. Raczej pewnie chciałby, żebyśmy my zrobili coś dla siebie i dla tych, którzy przyjdą po nas.

Dziś dla Polski szczęśliwie nie trzeba umierać, ale choć trochę trzeba dla niej żyć. Troszczyć się o nią, pielęgnować, nie porzucać jej, nie tracić nadziei. Takie zaniechanie byłoby dla mnie czymś, czego wstydziłbym się przed Henrykiem.

*Henryk Wujec w Kazachstanie.
Fotografia ze zbiorów Pawła Wujca.*

Pamięć Henryka jest bardzo cenna. To swoisty kapitał żelazny. Wspólnie powinniśmy o nią zadbać, ale nie tylko balsamując ją w licznych wspomnieniach i anegdotach. Powinniśmy jakoś zapamiętać tę mapę, tę nawigacyjne narzędzia, które nam zostawił.

Jedną z takich form będzie działanie Funduszu Obywatelskiego, który od lat kilku wspiera działania, które jak wiemy dobrze odczytują, to czego chciałby Henryk. Od dziś, za zgodą rodziny Henryka, Fundusz ten będzie nosił jego imię. Wspólnie z jego najbliższymi w szczególności z Ludką, Pawłem i Kasią, zastanowimy się, jak zrobić to najlepiej. To dla nas wielkie wyróżnienie i olbrzymie zobowiązanie. Wypowiedziane tutaj jest czymś w rodzaju przysięgi. Niech tak będzie...".

Henryk Wujec we wspomnieniach ludzi Klubu Inteligencji Katolickiej:

Piotr Cywiński:

„My jesteśmy bezsilni, ale mamy swoją siłę. Tą siłą są prawda i potrzeba wolności i praworządności. I potrzeba rzetelności, takiego wzajemnego zaufania. To wszystko, co inni mówią, że można kłamstwem, że można oszukać, że można odmówić – krótko, oni krótko wygrają. Ale na dłużej przegrają.” – Henryk Wujec (1940-2020)

Dodam od siebie, że Henia znałem od dawna i bardzo osobście. On znał mnie od małego. Uczestniczył od samego początku w głódówce w Świętym Marcinie, wraz z moim Ojcem w 1977 roku. Miałem wówczas pięć lat. Potem, po latach widywaliśmy się m.in. w warszawskim KIK-u, w środowisku podwarszawskich Lasek, a gdy Tadeusz Mazowiecki poprosił mnie o kandydowanie z pierwszego miejsca z Lubelszczyzny w pierwszych wyborach do Parlamentu Europejskiego, wydawało się naturalnym, by Henio był głównym organizatorem mojej kampanii.

Jeździłem z nim po różnych miejscach województwa lubelskiego, po tak licznych małych miejscowościach,

w których wówczas załatwiał najrozmaitsze samorządowe inwestycje, rozwijając realnie tzw. Ścianę Wschodnią. Już w XXI wieku, Profesor włączył go do Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej. Na prawach wiceprzewodniczącego. Był dzieckiem Zamojszczyzny, dzieckiem Majdanka. Człowiek niesamowicie łączący poczucie zobowiązania w służbie i głębokiej, szczerzej i czystej skromności. Nigdy nie odmawiał. Jeśli czuł, że to ważne, to chyba nie umiał odmówić. Mój sąsiad i przyjaciel Kuba Wygnański – twórca norm polskiego świata organizacji pozarządowych – zawsze mówił, że najważniejszą jego życiową funkcją, którą mu zazdrościliśmy, było noszenie teczek za Wujcem w latach Okrągłego Stołu. Nie było świata niesprawiedliwie potraktowanego, w którym nie byłoby czuć głębokiego zaangażowania Henia. Wszyscy to widzieli, ja także. Nikt z nas nie potrafił się oddać temu tak, jak on, choć tak bardzo staraliśmy się przecież go naśladować. Dla mnie było jasne, że jeśli tworzymy Radę Fundacji Auschwitz-Birkenau, to tylko z Heniem.

Jacek Michałowski:

Henryk Wujec (1940-2020) zmarł dziś rano.

Kochany Henio, Bohaterski, Pracowity, Mądry, a przede wszystkim Dobry Człowiek!... od zawsze, czyli od prawie 50 lat, był dla mnie wzorem prawości i uczciwości!

Był m.in.: członkiem Klubu Inteligencji Katolickiej w Warszawie, członkiem Komitetu Obrony Robotników (KOR) od 1976 roku, doradcą Solidarności w 1980 roku, nieugiętym opozycjonistą wielokrotnie więzionym w czasach PRL, uczestnikiem obrad Okrągłego Stołu w 1989 roku, sekretarzem Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego, doradcą Prezydenta Bronisława Komorowskiego.

Irena Anna Słodkowska:

Znałam śp. Henia od lat siedemdziesiątych XX w., ale najważniejsze były dla mnie lata 1989-1990, kiedy był moim szefem w Komitecie Obywatelskim. Warto też wspomnieć o Jego roli jako Strażnika Pamięci Narodowej, gdyż dzięki Niemu zachowały się w kraju dokumenty KOR i Komitetu Obywatelskiego (inne osoby przechowujące takie papiery sprzedawały je za granicę!). Był współtwórcą projektu „Archiwa Przełomu 1989-1991”.

Ignacy Dudkiewicz:

Gdybym powiedział, że pierwszym, co przychodzi mi na myśl, gdy myślę o Henryku Wujcu, jest słowo „legenda”, pewnie bym nie skłamał. Byłaby to jednak prawda niepełna. Jasne, Henryk Wujec był, jest i pozostanie postacią legendarną. Można długo wymieniać Jego zasługi, osiągnięcia, pełnione funkcje, akcje, w które był zaangażowany, organizacje, które współtworzył, honorowe członkostwa, medale i order. One wszystkie nie oddadzą jednak tego, co w Henryku Wujcu było najbardziej niezwykle. Był bowiem legendą najwspanialej dostępną, na wyciągnięcie ręki, aż chciałoby się powiedzieć: legendą z podwórka.

Spotykając Wujca, wiedziało się, że spotyka się człowieka o wielkiej biografii. Nade wszystko jednak spotykało się po prostu Henryka.

Był człowiekiem odważnym, przyjaznym, ujmująco skromnym, bezbrzeżnie dobrym, krystalicznie uczciwym i otwartym na każdego. W pewnym sensie był „społecznym daltonistą”, oznaki prestiżu, zasługi, honory – to wszystko nie grało dla niego większej roli. Rolę grał drugi człowiek: starszy czy młodszy, znany lub kompletnie nie, zwykły obywatel czy obywatelka spotkana na ulicy, a może amerykański prezydent? To dla Henryka Wujca miało znaczenie drugorzędne. Kluczowe było, by posłuchać, co Drugi miał do powiedzenia. Kluczowe było, by się z nim spotkać. A jeśli było trzeba – okazać mu wsparcie, solidarność i pomoc. Na to Henryk Wujec czas i siłę znajdował zawsze.⁴

Dlatego, gdyby ktoś mnie zapytał, co pierwsze przychodzi mi do głowy, gdy myślę o Henryku Wujcu, nie byłyby to wielkie słowa, ale dwie kameralne historie.

Pierwszą, siłą rzeczy, znam z drugiej ręki. Gdy Wujec był posłem, organizowany był wyjazd delegacji parlamentu w jakimś niezwykle atrakcyjnym kierunku, bodaj do Wenezueli. Bywali posłowie, którzy zapisywali się do takich delegacji, traktując je jako okazję do przygody czy wakacji. Gdy zapytano Wujca, czy też chciałby jechać, zapytał najpierw, kiedy to miałoby być. Gdy usłyszał datę, wyjął kalendarz, zerknął i powiedział: „Nie mogę, mam zjazd wójtów w Biłgoraju!”. Nie przyszło mu do głowy, by przekładać to spotkanie, odwołać swój udział lub znaleźć dla siebie zastępstwo ze względu na możliwy wyjazd do Ameryki Południowej. Miał swoje priorytety.

Druga opowieść jest moja własna. Przy pewnej okazji, rok lub dwa temu, Henryk Wujec wyłowił mnie z tłumy i powiedział słowa, które (przypisywane z pamięci) tkwią we mnie do dziś: „Panie Ignacy, cieszę się, że pana widzę, bo dawno już panu chciałem to powiedzieć. Kiedy zaczynaliście w „Kontakcie” krytycznie pisać o transformacji ustrojowej i o tym, jak to zrobiliśmy, nie zawsze się z wami zgadzałem. Ale chciałbym, by pan wiedział i przekazał kolegom i koleżankom z redakcji, że dziś widzę, że w dużej mierze to wy mieliście rację, a ja się myliłem. Wiele należało zrobić inaczej. Wciąż nie ze wszystkim, co mówicie, się zgadzam, ale dziękuję za to, co piszecie, bo widzicie ostrzej i precyzyjniej niż my, którym do dziś trudno pewne rzeczy przyznać”.

Taką legendą był Henryk Wujec. Legendą, która nie przedłożyła nigdy luksusów nad obowiązki, tego, co łatwe, nad to, co słuszne, legendą, dla której bardziej liczył się Biłgoraj i zebrań tam wójtów niż zagraniczne wojaże. Był legendą, do której nikt nie bał się podejść, zadzwonić, zapytać, poradzić. Legendą, która potrafiła w sprawie jednego z kluczowych dla swojej biografii okresów przyznać rację – powiedzmy to uczciwie – gówniarzom, rozmawiać z nimi jak równy z równymi,

nigdy się nie wywyższając, nie pouczając, zawsze więcej słuchając, niż mówiąc.

Tak, Henryk Wujec był człowiekiem wielkim. Ale najwspanialsze w Nim było to, że nigdy nie zależało mu na tym, by tak być postrzeganym. I to, że nigdy nikomu nie dał odczuć, że czuje się od kogokolwiek większy, lepszy i ważniejszy. Przy Nim i dzięki Niemu wszyscy stawaliśmy się troszkę odważniejsi, skromniejsi, mądrzejsi i przyzwoitsi. Troszkę więksi. Bo mało kto potrafi dzielić się swoją wielkością tak, jak czynił to Henryk Wujec.

Okropnie będzie Pana brakować, Panie Heniu. Proszę spać spokojnie.

Stanisław Latek:

We wspomnieniach o śp. Henryku Wujcu jako rok ukończenia przez Niego studiów na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego podaje się rok 1970. Być może rzeczywiście Henio zdobył dyplom absolwenta studiów fizycznych dopiero jako trzydziestolatek... Jednak ja – jeśli mnie pamięć nie myli – poznałem Henia w domu akademickim UW na Anielewicza na początku lat 60-tych ubiegłego wieku! To Henryk Wujec namówił mnie wtedy abym zapisał się do KIK-u. 60 lat temu!

Potem była epoka naszej działalności w różnych dziedzinach. Henryk zajął się obroną osób represjonowanych i polityką, ja pracowałem w IBJ-cie, Państwowej Agencji Atomistyki i w KIK-u. I właśnie w KIK-u często spotykałem Henryka.

Ale najczęściej spotykałem Henia i Jego żonę Ludwikę w ostatnich trzech latach. Otóż na początku roku 2017 rozpoczęły się spotkania członków Klubu Fizyka Seniora, którego współzałożycielami byli właśnie Państwo Wujcowie.

Spotkania organizowane były co kilka tygodni. Odbывały się na uczelniach, w instytutach naukowych (między innymi w Świerku), w Centrum Nauki Kopernik, w szkołach. Tematy spotkań były bardzo różnorodne: najnowsze osiągnięcia w fizyce, współczesne nauczanie fizyki w szkole, wspomnienia z czasów studiów, anegdoty o fizykach. Każde spotkanie poza częścią merytoryczną zawierało część „towarzyską”, podczas której odbywały się rozmowy przy kawie i herbacie. Warto zauważyć, że fizycy seniorzy rozmawiali także na tematy historyczno-polityczne. Przypomniano między innymi o wydarzeniach Marca 68 na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Spotkania organizowała głównie p. Ludwika Wujec. Po pojawieniu się pandemii i zachorowaniu Henryka organizację spotkań Klubu Fizyka Seniora zawieszono.

Henryk Wujec zmarł 15 sierpnia 2020 roku. Niech odpoczywa w Pokoju...